

УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ
УПРАВЛЕНИЯ ЛОГИСТИЧЕСКИМИ ЗАТРАТАМИ НА ПРЕДПРИЯТИИ
LOGISTICS COST MANAGEMENT AT AN ENTERPRISE

Анотація. Актуальність управління логістичними витратами не викликає сумніву, разом із тим до сьогодні відсутній єдиний підхід до визначення логістичних витрат і сутнісного наповнення поняття управління ними. В даній роботі досліджено поняття «логістичні витрати». На основі аналізу найпоширеніших поглядів сучасних науковців сформовано сутнісну характеристику дефініції «управління логістичними витратами». Окреслено напрями удосконалення управління логістичними витратами підприємства.

Аннотация. Актуальность управления логистическими затратами не вызывает сомнения, вместе с тем до сих пор отсутствует единый подход к определению логистических затрат и сущностного наполнения понятия управления ими. В данной работе исследовано понятие «логистические затраты». На основе анализа наиболее распространенных взглядов современных ученых сформировано сущностную характеристику дефиниции «управление логистическими затратами». Определены направления совершенствования управления логистическими затратами предприятия.

Abstract. The relevance of managing logistics costs is not in doubt, however, there is still no single approach to determining logistics costs and the essential content of the concept of managing them. In this paper, the concept of "logistics costs" is investigated. Based on the analysis of the most common views of modern scientists, an essential characteristic of the definition of "management of logistics costs" is formed. The directions of improving the management of enterprise logistics costs are identified.

Важливим фактором підвищення ефективності управління підприємствами є оптимізація витрат. Для більшості сучасних підприємств вагому частку сукупних витрат становлять витрати на логістичну діяльність – за різними оцінками вони можуть коливатися від 5% до 45%. Для зниження частки логістичних витрат підприємству необхідно сформувати ефективний механізм управління логістичними витратами, який зможе забезпечити оптимальний розмір витрат у конкретній сфері.

На жаль, українські підприємства не надають достатньої уваги управлінню логістичними витратами, тому логістична складова вартості товару може досягати 30% та вище, в той же час у розвинутих країнах світу вона знаходиться на рівні 10-15%.

На сьогоднішній день серед науковців відсутня єдина думка стосовно визначення поняття «логістичні витрати». У діючій вітчизняній нормативно-правовій базі, яка забезпечує ведення бухгалтерського обліку на підприємствах, відсутнє таке поняття. Більше того, у вітчизняному управлінському обліку логістичні витрати відносять до різних груп адміністративних витрат. Водночас традиційні підходи до класифікації витрат за статтями, як правило, не містять інформації, необхідної для структуризації витрат, пов'язаних з логістичною діяльністю, і тому виділити із загальної структури витрат логістичні витрати є досить проблематично. Проведений аналіз найбільш поширених наукових поглядів дозволяє зробити висновок, що логістичні витрати – це витрати підприємства, які пов'язані з потоковими процесами, що забезпечують рух

матеріальних активів у логістичній системі, тобто це витрати, які виникають під час проходження усього логістичного ланцюга: від вибору постачальника до транспортування готової продукції споживачу.

Щодо дефініції «управління логістичними витратами», то нині також немає чіткого визначення цього поняття.

Болт Г.Дж. [1] висловлює думку, що основні питання системи управління логістичними витратами пов'язані з: виділенням і класифікацією логістичних витрат, на основі яких досліджуються окремі явища і процеси, які відбуваються у логістичному ланцюгу; визначенням основних елементів логістичного потоку, ресурсів, учасників логістичної діяльності; співвідношень взаємозв'язків, що виникають між учасниками логістичної діяльності, вирішення питань логістичної організації для побудови комплексу управління логістичними витратами. Істотного значення набуває зниження рівня витрат на логістичні операції.

Данько М. І. [2] вважає, що управління логістичними витратами полягає в обліку всієї сукупності витрат управління матеріальними і пов'язаними з ними інформаційними та фінансовими потоками в усій логістичній системі і плануванні витрат з метою їх зниження.

На думку Кальченко А. Г. [3] до управління логістичними витратами належать: підвищення оборотності ресурсів у ланцюгу руху товарів, підключення нових джерел фінансування, зниження логістичних витрат.

Сумець О. М. [4] визначає, що управління логістичними витратами являє собою процес прийняття логістичних рішень, які впливають на використання резервів економії ресурсів підприємства. Витрати логістики, не пов'язані зі створенням нової вартості, слід мінімізувати і тим самим домогтися скорочення загальних витрат.

Шевців Л.Ю. [5] зазначає, що під управлінням логістичними витратами доцільно розуміти технологію, що дозволяє знижувати витрати логістичної діяльності.

Серед думок сучасних науковців зустрічаються й інші трактування управління логістичними витратами. Більшість поглядів вчених концентруються на тому, що управління логістичними витратами являє собою процес прийняття логістичних рішень, який базується на виділенні і класифікації логістичних витрат і акцентуванні уваги менеджменту на проблемі мінімізації логістичних витрат підприємства. Отже, можна зробити висновок, що управління логістичними витратами – це процес прийняття управлінських рішень щодо мінімізації логістичних витрат підприємства, який відбувається на основі формування ефективної системи аналізу логістичної діяльності.

Ефективне управління логістичними витратами безпосередньо залежить від факторів впливу на них. В сучасній економічній літературі можна зустріти значний перелік факторів впливу на логістичні витрати. Аналізуючи їх слід враховувати, що той чи інший чинник може впливати і на збільшення, і на зменшення величини логістичних витрат. Тому при аналізі логістичних витрат потрібно враховувати не лише силу (величину) впливу на них даного фактора, але і вектор цього впливу.

Оскільки логістичні витрати розподіляються на велику кількість груп витрат, для організації управління ними слід враховувати, що величина логістичних витрат суттєво відрізняється на різних етапах функціонування логістичної системи і може бути різною в окремі проміжки часу, і тому вимагає різних управлінських рішень на кожному етапі їх формування.

З метою прийняття правильних управлінських рішень щодо управління логістичними витратами слід концентрувати зусилля на контролі витрат у місцях їх виникнення та обробляти інформацію щодо різних видів витрат по-різному, застосовуючи при цьому сучасні інформаційні технології.

Особливу увагу слід приділити пошуку більш дешевих ресурсів і дешевших замінників ресурсів, пам'ятаючи при цьому про можливі ризики зниження якості продукції, що у ряді випадків є неприпустимим.

Потенційно привабливим напрямом пошуку зниження логістичних витрат є налагодження взаємодії підприємства з його постачальниками і споживачами у напрямку координації діяльності підприємства і його партнерів щодо своєчасної доставки продукції, що знижує рівень витрат на складські операції, управління запасами, зберігання і доставку готової продукції.

Оскільки кожне підприємство є унікальною організацією, при здійсненні аналізу логістичних витрат необхідно враховувати його особливості, умови і специфіку галузі, в якій воно працює, а також параметри продукції підприємства, її специфіку та характеристики.

Сучасний ритм діяльності вітчизняних підприємств, що супроводжується постійними трансформаціями та перетвореннями, турбулентністю економічної ситуації, невизначеністю та мінливістю зовнішнього середовища, не лише посилює важливість оптимізації витрат підприємств, але й зумовлює потребу у пошуку нових, інноваційних підходів до удосконалення управління логістичними витратами підприємств. При цьому зазначена проблема виникає як на теоретико-методичному рівні розвитку теорії, методології і методів управління логістичними витратами, так і у сфері практичної реалізації та втілення уже розроблених підходів до їх оптимізації.

Література

1. Болт Г. Дж. Практическое руководство по управлению сбытом: Пер.с англ. / Под Ред. Ф. А. Кружикова. – М. : Экономика , 1991. – 271 с.
2. Данько М. І. Транспортна логістика. Складові частини логістики [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. І. Данько [та ін.] ; Українська держ. академія залізничного транспорту. – Х. : УкрДАЗТ, 2004. – 157 с.
3. Кальченко А. Г. Логістика [Текст] : підручник / А. Г. Кальченко ; Київський національний економічний ун-т. - К. : КНЕУ, 2003. – 284 с.
4. Сумець О.М. Логістичні витрати підприємства: теоретичний аспект [Текст] : монографія / О. М. Сумець ; Харк. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. – Х. : Міська друкарня, 2013. – 223 с.
5. Шевців Л. Ю. Логістичні витрати підприємства: формування та оцінювання [Текст] : монографія / Л. Ю. Шевців, І. Петецький ; Львів. держ. фін. акад. – Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2011. – 244 с.